

Warszawa, dnia 5 listopada 2014 r.

PG VIII TK 67/14

P 34/14

TRYBUNAŁ KONSTYTUCYJNY KAN C E L A R I A	
wpl. dnia	07. 11. 2014
L.dz.	L.zał. ....

TRYBUNAŁ KONSTYTUCYJNY

W związku z pytaniami prawnymi Sądu Rejonowego w P., czy przepisy art. 6 ust. 1 i art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. Nr 201, poz. 1540 ze zm.) zostały uchwalone w sposób naruszający wymagania dotyczące procesu legislacyjnego wynikające z prawa unijnego, związane z zachowaniem obowiązku notyfikacji Komisji Europejskiej przepisów technicznych, a zatem czy są zgodne z art. 2 w związku z art. 7 i art. 9 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej

– na podstawie art. 33 w zw. z art. 27 pkt 5 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643 ze zm.) –

przedstawiam następujące stanowisko:

postępowanie podlega umorzeniu na podstawie art. 39 ust. 1 pkt 1 ustawy o Trybunale Konstytucyjnym – wobec niedopuszczalności wydania wyroku.

Uzasadnienie

Pytania prawne Sądu Rejonowego w P. (dalej: Sąd pytający lub Sąd Rejonowy) skierowane zostały na tle następującego stanu faktycznego i prawnego, występującego w dwóch sprawach rozpoznawanych przez tenże Sąd.

W pierwszej z tych spraw przeciwko D G. i M G. został skierowany akt oskarżenia o przestępstwa z art. 107 § 1 w zw. z art. 9 § 1 Kodeksu karnego skarbowego (dalej: k.k.s.), polegające na tym, że, działając wspólnie i w porozumieniu, w dniu maja 2012 r. w miejscowości L. i w dniu grudnia 2012 r. w miejscowości W. urządzali gry na automatach do gier wbrew przepisom ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. Nr 201, poz. 1540 ze zm.) [dalej: ustawa o grach hazardowych].

W drugiej sprawie przeciwko M K. i M T. został skierowany akt oskarżenia o przestępstwo z art. 107 § 1 w zw. z art. 9 § 1 i 3 k.k.s., polegające na tym, że, działając wspólnie i w porozumieniu, w dniu marca 2012 r. w miejscowości D. urządzali gry na automacie do gier wbrew przepisom ustawy o grach hazardowych.

Rozpoznając obydwie sprawy, Sąd Rejonowy powziął wątpliwość co do zgodności art. 6 ust. 1 i art. 14 ust. 1 ustawy o grach hazardowych z art. 2 w zw. z art. 7 i art. 9 Konstytucji, wobec czego skierował pytania prawne do Trybunału Konstytucyjnego.

W uzasadnieniach pytań prawnych Sąd Rejonowy podniósł m.in., iż w obydwu sprawach chodzi o naruszenie Konstytucji poprzez pominięcie istotnego elementu krajowej procedury ustawodawczej w postaci *braku notyfikacji projektu ustawy dla procedury stanowienia prawa*. Przepis art. 91 ust. 3 Konstytucji nie daje zaś podstaw do automatycznej i bezwarunkowej odmowy zastosowania przepisu ustawy, który – wbrew obowiązkowi ciążącemu na organach państwowych – nie został notyfikowany Komisji Europejskiej. Sąd pytający stwierdził, iż w rozpoznawanych sprawach nie jest w stanie rozstrzygnąć kolizji pomiędzy prawem krajowym a wspólnotowym. Zastosowanie zaś przepisów ustawy krajowej, które nie zostały prawidłowo notyfikowane, może doprowadzić do wydania wadliwych rozstrzygnięć w rozpoznawanych przez tenże Sąd sprawach.

Sąd pytający wyraził pogląd, że, w razie braku odpowiedzi na pytania prawne, zajdzie konieczność samodzielnej oceny skutku prawnego braku notyfikacji art. 14 ust. 1 ustawy o grach hazardowych, a tym samym oceny zachowania oskarżonych – co ma istotny wpływ na ich odpowiedzialność za zarzucane im przestępstwa skarbowe. Sąd Rejonowy zwrócił przy tym uwagę, iż *orzecznictwo sądów powszechnych w tym zakresie w całym kraju jest niejednolite i prowadzi do dużych rozbieżności w wyrokowaniu* (uzasadnienia pytań prawnych, str. 2).

Zarządzeniem Prezesa Trybunału Konstytucyjnego oba te pytania prawne zostały połączone celem łącznego ich rozpoznania.

W niniejszej sprawie rozważyć należy kwestie formalne związane z dopuszczalnością rozpoznania pytań prawnych Sądu Rejonowego.

Wydanie przez Trybunał Konstytucyjny wyroku zawierającego odpowiedź na pytanie prawne jest uwarunkowane spełnieniem przesłanek określonych art. 193 Konstytucji oraz w, powtarzającym jego treść, art. 32 ust. 3 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym. Pytanie prawne musi zatem spełniać przesłanki: podmiotową, przedmiotową oraz funkcjonalną.

W niniejszej sprawie pytania prawne zostały zadane przez Sąd i dotyczą zgodności przepisów ustawy z Konstytucją. Sąd pytający wykazał też istnienie zależności między odpowiedzią na te pytania a rozstrzygnięciem spraw, na których tle powstały wątpliwości natury konstytucyjnej.

Pytania prawne spełniają zatem przesłanki: podmiotową, przedmiotową i funkcjonalną.

Ponadto, zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy o Trybunale Konstytucyjnym, pytanie prawne powinno odpowiadać wymaganiom dotyczącym pism procesowych, a ponadto zawierać: wskazanie organu, który wydał kwestionowany akt normatywny (pkt 1), określenie kwestionowanego aktu normatywnego lub jego części (pkt 2), sformułowanie zarzutu niezgodności z

Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub ustawą kwestionowanego aktu normatywnego (pkt 3) oraz uzasadnienie postawionego zarzutu, z powołaniem dowodów na jego poparcie (pkt 4).

Wynikający z art. 32 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy o Trybunale Konstytucyjnym warunek sformułowania w pytaniu prawnym, skierowanym do Trybunału Konstytucyjnego, zarzutu niezgodności z aktem normatywnym wyższego rzędu, jak i uzasadnienia postawionego zarzutu oznacza, że do oceny niekonstytucyjności przepisu konieczne jest przedstawienie argumentów, które przemawiają za stwierdzeniem niezgodności zaskarżonych norm prawnych z normami powołanymi jako wzorce kontroli. Jest to warunek formalny dopuszczalności rozpoznania pytania prawnego przez Trybunał Konstytucyjny. W procedurze kontroli norm ciężar dowodu, że zaskarżony przepis jest niezgodny z Konstytucją, spoczywa co do zasady na podmiocie inicjującym kontrolę przed Trybunałem Konstytucyjnym (*vide* – wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 stycznia 2012 r., sygn. Kp 10/09, OTK ZU nr 1/A/2012, poz. 4).

Sformułowanie zarzutu w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym oznacza sprecyzowanie przez skarżącego krytyki, nadanie ściśle określonej formy słownej jego twierdzeniu, że norma niższego rzędu jest niezgodna z normą wyższego rzędu. Istotę zarzutu stanowi zindywidualizowanie relacji między poddanym kontroli aktem normatywnym a wzorcem wskazanym przez skarżącego. Indywidualizacja ta polega na uzasadnieniu twierdzenia, że konkretny akt normatywny jest niezgodny z tym wzorcem (*vide* – Z. Czeszejko-Sochacki, L. Garlicki, J. Trzeciński, *Komentarz do ustawy o Trybunale Konstytucyjnym*, Warszawa 1999, str. 113 – 114). W świetle utrwalonej praktyki orzeczniczej Trybunału Konstytucyjnego wymóg uzasadnienia postawionego zarzutu, z powołaniem dowodów na jego poparcie, należy rozumieć jako nakaz odpowiedniego udowodnienia zarzutów stawianych w kontekście każdego wskazanego wzorca kontroli (przy czym jako wzorzec należy rozumieć normę konstytucyjną, której podstawą może być jeden lub kilka powiązanych przepisów

Konstytucji). *Przesłanka odpowiedniego uzasadnienia zarzutów nie powinna być traktowana powierzchownie i instrumentalnie. Przytaczane w piśmie procesowym argumenty mogą być mniej lub bardziej przekonujące (...), lecz zawsze muszą być argumentami «nadającymi się» do rozpoznania przez Trybunał Konstytucyjny (wyrok Trybunał Konstytucyjnego z dnia 19 października 2010 r., sygn. P 10/10, OTK ZU nr 8/A/2010, poz. 78).*

W niniejszej sprawie w pytaniach prawnych brak jest uzasadnienia zarzutów niezgodności art. 6 ust. 1 i art. 14 ust. 1 ustawy o grach hazardowych z wzorcami z art. 2 w zw. z art. 7 i art. 9 Konstytucji.

Sąd pytający nie wykazał, na czym polegać ma niezgodność kwestionowanych przepisów ze wskazanymi wzorcami kontroli, nie przedstawił argumentów i nie przytoczył dowodów na poparcie przedstawionych zarzutów. Nie może być uznane za wystarczające uzasadnienie zarzutów naruszenia przez zaskarżone przepisy art. 2 w zw. z art. 7 i art. 9 Konstytucji stwierdzenie przez Sąd pytający, że w niniejszej sprawie chodzi o naruszenie ustawy zasadniczej poprzez pominięcie istotnego elementu krajowej procedury ustawodawczej w postaci braku notyfikacji projektu ustawy. Sąd pytający nie przytoczył zatem argumentów dotyczących niekonstytucyjności kwestionowanych regulacji, *nadających się* do rozpoznania przez Trybunał Konstytucyjny.

Podkreślenia wymaga w tym miejscu, że, zgodnie z art. 66 ustawy o Trybunale Konstytucyjnym, Trybunał, orzekając, jest związany granicami wniosku, pytania prawnego lub skargi. Konsekwencją tej zasady jest zarówno niemożność samodzielnego określania przez Trybunał Konstytucyjny przedmiotu kontroli, jak i zastępowania skarżącego w obowiązku określenia sposobu naruszenia konstytucyjnych praw lub wolności przez kwestionowane w skardze przepisy.

W świetle powyższego uznać należy, że, w niniejszej sprawie, pytania prawne nie spełniają określonych w art. 32 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy o Trybunale

Konstytucyjnym wymogów formalnych, pozwalających na ich merytoryczne rozpoznanie przez Trybunał Konstytucyjny.

Postępowanie podlega zatem umorzeniu na podstawie art. 39 ust. 1 pkt 1 ustawy o Trybunale Konstytucyjnym, wobec niedopuszczalności wydania wyroku.

W związku z powyższym, wnoszę jak na wstępie.

z upoważnienia
Prokuratora Generalnego

Robert Hernand
Zastępca Prokuratora Generalnego